

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego dla klasy 6 w roku szkolnym 2024/2025 i 2025 /2026

Wymagania na ocenę celującą:

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą , oraz:

- wyraża własny sąd o obrazie i formułuje problem przedstawiony na obrazie
- porównuje obraz z innymi tekstami kultury podejmującymi podobną problematykę
- podejmuje dyskusję na konkretny temat
- stosuje właściwe formy odmiennych części mowy w kontekście
- wykorzystuje bogate konteksty
- biegle przygotowuje wyjaśnienia, które pomagają zrozumieć przyczynę danej formy zapisu
- omawia kontekst historyczny utworu
- przedstawia wybraną powieść detektywistyczną
- redaguje opowiadanie z wątkiem detektywistycznym
- formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
- uczestniczy w dyskusji na temat problemu zaprezentowanego w utworze literackim
- redaguje bajkę
- interpretuje obraz w kontekście wiersza
- wskazuje elementy zgodne z prawdą historyczną oraz te, które jej przeczą
- przygotowuje prezentację o różnych rodzajach muzeów
- wskazuje teksty kultury, w których muzyka pełni istotną rolę
- omawia inny tekst kultury w konwencji *fantasy*
- przedstawia wybrany tekst kultury zawierający odwołania do mitologii

Wymagania na ocenę bardzo dobrą:

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą , oraz:

- formułuje problem przedstawiony na obrazie

- wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów
- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach w danym utworze literackim
- interpretuje dany utwór oraz znaczenie puenty utworu
- stosuje właściwe formy odmiennych części mowy w kontekście
- wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów
- tworzy charakterystykę wskazanego bohatera literackiego
- przygotowuje wyjaśnienia, które pomagają zrozumieć przyczynę danej formy zapisu
- odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń
- redaguje pełny, spójny i poprawny opis przeżyć wewnętrznych
- stosuje zasady budowania akapitów
- stosuje czasowniki dokonane i niedokonane w odpowiednim kontekście
- wymienia sytuacje, w których używa się strony biernej i wyjaśnia dlaczego
- odnosi problematykę poruszoną w danym utworze do swoich własnych doświadczeń
- interpretuje przenośnię użytą we fragmencie
- używa dłuższych i krótszych form zaimków w odpowiednich kontekstach
- omawia specyfikę telewizji jako medium
- odróżnia informacje o faktach od opinii
- odnosi problematykę bajek do własnych doświadczeń
- rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji
- aktywnie uczestniczyć w dyskusji na dany temat
- tworzy argumentację potwierdzającą podaną tezę oraz zaprzeczającą jej
- używa przysłówków w tekście
- posługuje się przyimkami i spójnikami w tekście
- używa partykuł i wykrzykników w tekście
- stosuje zasady poprawnej pisowni *nie* z różnymi częściami mowy we własnym tekście
- stosuje dwukropek we własnych tekstach
- odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń

- przekształca zdania tak, aby zastosować inny rodzaj podmiotu
- tworzy dialog, stosując zasady interpunkcyjne
- redaguje wypowiedź twórczą zawierającą elementy urozmaicające
- tworzy tekst, w którym stosuje pisownię wyrazów wielką i małą literą
- omawia specyfikę muzyki jako dziedziny sztuki
- tworzy opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy
- zdania pojedyncze nierozwinięte przekształca w zdanie pojedyncze rozwinięte
- klasyfikuje związki wyrazowe
- tworzy teksty, poprawnie stosując przecinki
- odnajduje motywy biblijne w tekstach kultury
- omawia przyczyny wpływu mitologii na kulturę wieków późniejszych
- redaguje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści
- redaguje tekst z użyciem nawiasów
- stosuje oryginalną oraz spolszczoną wersję zapisu wyrazów obcych
- wykonuje wykresy zdań złożonych współrzędnie
- wyraża własny sąd o temacie artykułu
- charakteryzuje komiks jako tekst kultury, wskazuje charakterystyczne dla niego cechy
- redaguje list oficjalny
- posługuje się różnymi odmianami języka stosownie do sytuacji
- wskazuje słowa, w których litera *i* oznacza tylko miękkość głoski, w których – tworzy sylabę
- wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe w tekście
- czyta podany tekst, poprawnie akcentując wszystkie wyrazy
- tworzy tekst, w którym stosuje poprawną pisownię wyrazów z *ó, u, rz, ź, ch, h*

Wymagania na ocenę dobrą:

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz
- nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst
- określa doświadczenia bohaterów i porównuje je z własnymi
- określa problematykę utworu
- rozpoznaje formę wskazanej części mowy
- tworzy plan charakterystyki wskazanego bohatera literackiego
- wypowiada się na temat specyfiki komiksu
- nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst
- odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń
- wykorzystuje słownik poprawnej polszczyzny przy tworzeniu tekstów
- omawia funkcję specyficznego języka, którym posługuje się narrator
- wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów
- wskazuje cechy powieści przygodowej w utworze
- redaguje plan opisu przeżyć wewnętrznych
- wskazuje cechy artykułu prasowego we fragmencie
- tworzy czasowniki dokonane od niedokonanych
- wskazuje czasowniki nieprzechodnie
- tworzy formy osobowe do podanych bezokoliczników
- zapisuje bezokoliczniki od podanych form osobowych
- wskazuje elementy fantastyczne i określa ich funkcję
- tworzy odpowiednie formy zaimków
- wskazuje jakie części mowy zastępują podane zaimki
- nazywa cechy, którymi powinni się charakteryzować przedstawiciele poszczególnych profesji
- wyciąga wnioski z danego tekstu i określa własne stanowisko
- wskazuje i omawia morał w bajkach
- wskazuje wartości o których mowa w utworach

- wskazuje w podanym tekście argumenty odwołujące się do faktów i logiki oraz argumenty emocjonalne
- formułuje argumentację do podanej tezy
- określa temat i główną myśl tekstu
- tworzy przysłówki od podanych przymiotników
- rozpoznaje nieodmienne części mowy w tekście
- wskazuje w tekście partykuły i wykrzykniki
- uzasadnia użycie dwukropka w podanych przykładach
- wymienia znane sobie muzea i przypisuje je do podanych kategorii
- wskazuje w podanych zdaniach poszczególne części
- rozpoznaje, jakich znaków brakuje w podanym tekście
- wzbogaca podany tekst o elementy urozmaicające
- uzasadnia pisownię podanych słów
- wskazuje cechy powieści *fantasy* w utworze
- tworzy plan wydarzeń opowiadania twórczego
- wskazuje uosobienie oraz wyrazy dźwiękonaśladowcze i określa ich funkcje
- łączy wypowiedzenia tak, aby powstały zdania złożone
- podaje przykłady związku głównego i związków pobocznych
- wskazuje wyrazy poza związkami w zdaniu
- koryguje zdania pojedyncze pod kątem interpunkcji
- wyjaśnia funkcję powtórzeń w tekście
- wyjaśnia znaczenie oraz pochodzenie związków frazeologicznych
- wyjaśnia metaforyczne znaczenie przypowieści
- formułuje przesłanie przypowieści
- wskazuje teksty kultury współczesnej, w której obecne są motywy biblijne
- wyjaśnia, dlaczego w podanym tekście zastosowano nawiasy
- uzupełnia podany tekst właściwie zapisanymi słowami obcego pochodzenia

- nazywa rodzaje zdań złożonych
- tworzy i zapisuje zdania złożone współrzędnie
- wskazuje i nazywa wartości opisane w artykule
- nazywa wrażenia, jakie budzi w nim komiks
- wskazuje wartości zaprezentowane w komiksie
- przekształca podaną wiadomość w list oficjalny
- koryguje podany przykład listu oficjalnego
- wskazuje różnice pomiędzy językiem mówionym a językiem pisany
- odróżnia spółgłoski miękkie od twardych
- odróżnia głoski dźwięczne od bezdźwięcznych oraz ustne od nosowych
- wskazuje akcent w podanych wyrazach
- podaje wyrazy pokrewne uzasadniające pisownię *ó* i *u*, *rz* i *ż* oraz *ch* i *h*
- poprawnie zapisuje podane słowa

Wymagania na ocenę dostateczną:

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- omawia kompozycję obrazu oraz charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie
- określa tematykę danego utworu i charakteryzuje bohaterów
- wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję
- określa nastrój utworu
- wypowiada się na temat podmiotu lirycznego
- odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych
- wymienia kategorie gramatyczne poszczególnych części mowy
- odnajduje w tekście przykłady ilustrujące wskazane cechy charakteru
- przygotowuje materiały do napisania charakterystyki
- wyszukuje w słowniku potrzebne informacje
- przy redagowaniu tekstów korzysta ze słowników

- wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję
- przygotowuje materiały do opisu przeżyć wewnętrznych
- uzupełnia zdania właściwymi formami czasowników
- wskazuje zdania, w których podmiot nie jest wykonawcą czynności
- przekształca czasowniki ze strony czynnej na bierną i z biernej na czynną
- wskazuje różnice w wymowie i pisowni podanych bezokoliczników
- wyjaśnia zasady pisowni końcówek bezokoliczników
- wskazuje funkcję rodzaju narracji
- używa zaimków w odpowiednim kontekście
- zastępuje różne wyrazy zaimkami
- opisuje zadania osób zaangażowanych przy tworzeniu programów telewizyjnych
- określa temat i główną myśl tekstu
- wskazuje uosobienia w bajkach i określa ich funkcję
- wskazuje w utworach cechy gatunkowe
- wymienia cechy bajki
- podaje różnice pomiędzy bajką a baśnią
- formułuje tezę bądź hipotezę do podanego problemu
- wskazuje w podanym tekście argumenty oraz przykłady
- rozpoznaje wypowiedź jako tekst nieliteracki
- wymienia cechy nieodmiennych części mowy
- odróżnia nieodmienne części mowy od odmiennych
- odnajduje w tekście błędne zapisy *nie* z różnymi częściami mowy
- wskazuje w tekście, gdzie należy postawić dwukropek
- wskazuje wątek główny i wątki poboczne w danym utworze
- charakteryzuje bohaterów pierwszoplanowych oraz drugoplanowych
- wyjaśnia przyczynę zastosowania cudzołowa
- opisuje specyfikę poszczególnych muzeów

- charakteryzuje poszczególne części zdania
- wskazuje miejsca, w których należy postawić myślnik
- redaguje dialog urozmaicający akcję podanego tekstu
- zapisuje poprawnie podane wyrazy
- opisuje zadania osób zaangażowanych przy tworzeniu muzyki
- rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworze
- proponuje alternatywne zakończenie wybranej legendy lub baśni
- wyjaśnia funkcję rodzaju narracji
- wskazuje elementy fantastyczne
- wskazuje typy wypowiedzeń w tekstach
- przekształca równoważniki zdań w zdania
- w zdaniu wskazuje wyrazy, które tworzą związki główny i poboczne
- w zdaniu wskazuje miejsca, w których powinien być przecinek
- wskazuje środki stylistyczne w wierszu
- omawia pochodzenie wskazanych motywów biblijnych
- wymienia związki frazeologiczne pochodzące z Biblii
- opisuje najważniejsze postacie z mitologii
- proponuje alternatywne zakończenie wybranego mitu lub przypowieści
- wyjaśnia, dlaczego w podanym tekście zastosowano nawiasy
- rozpoznaje zdania złożone współrzędnie
- rozpoznaje zdania złożone podrzędnie
- wskazuje cechy artykułu prasowego w tekście
- charakteryzuje bohaterów komiksu
- wymienia części, z których składa się list oficjalny
- wybiera argumenty adekwatne do określonego listu oficjalnego
- wyjaśnia, w jakich sytuacjach używa się oficjalnej odmiany języka, a w jakich – nieoficjalnej

- definiuje głoski, sylaby i litery
- wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne w podanych wyrazach
- wskazuje głoski ustne i nosowe w podanych wyrazach
- identyfikuje akcent paroksytoniczny jako dominujący w języku polskim
- uzupełnia podane słowa odpowiednimi literami *ó* i *u*, *rz* i *ż* oraz *ch* i *h*

Wymagania na ocenę dopuszczającą:

- opisuje obraz
- nazywa barwy użyte przez malarza
- relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń
- omawia elementy świata przedstawionego
- wyjaśnia pojęcia: *akcja*, *wątek*, *fabuła jednowątkowa*, *fabuła wielowątkowa*, *narrator*, *pytanie retoryczne*
- rozpoznaje i wskazuje odmienne części mowy
- wskazuje różnice pomiędzy charakterystyką, a opisem postaci
- relacjonuje treść danego utworu, ustala kolejność zdarzeń
- omawia elementy świata przedstawionego
- odnajduje dane hasło w słowniku poprawnej polszczyzny
- referuje treść wiersza
- określa rodzaj literacki
- wskazuje podmiot liryczny
- wymienia cechy opisu przeżyć wewnętrznych
- wyjaśnia pojęcia: *czasowniki dokonane*, *czasowniki niedokonane*
- wyjaśnia pojęcia: *strona czynna*, *strona bierna*, *czasowniki przechodnie*, *czasowniki nieprzechodnie*
- wyjaśnia pojęcie *bezokolicznik*
- wymienia rodzaje zaimków
- podaje zasady używania dłuższych i krótszych form zaimków

- wyjaśnia pojęcia: *powieść detektywistyczna*,
- wymienia profesje związane z telewizją
- wyjaśnia pojęcia: *teatr, fikcja literacka*
- relacjonuje treść artykułu
- wypowiada się na temat Ignacego Krasickiego
- wyjaśnia pojęcia: *bajka, moral, epika, uosobienie*
- relacjonuje treść bajek
- podaje różnice pomiędzy tezą a hipotezą, argumentem a przykładem
- wymienia nieodmienne części mowy
- wyjaśnia pojęcia: *wykrzyknik i partykuła*
- relacjonuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni partykuły *nie*
- relacjonuje zasady używania dwukropka
- wypowiada się na temat Henryka Sienkiewicza
- określa rodzaj literacki danego utworu
- wymienia rodzaje muzeów
- wymienia części zdania
- wymienia zasady stosowania interpunkcji w dialogach
- definiuje wypowiedź twórczą
- wymienia elementy urozmaicające wypowiedź twórczą
- wymienia zasady pisowni wielką i małą literą
- wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne
- wyjaśnia pojęcie *wyraży dźwiękonaśladowcze*
- wymienia profesje związane z muzyką
- wyjaśnia pojęcie *powieść fantasy*
- definiuje opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy
- przedstawia podział wypowiedzeń
- wymienia związki wyrazowe (związek główny i związki poboczne)

- wymienia zasady stosowania przecinka w zdaniu pojedynczym
- wymienia motywy biblijne obecne w kulturze
- wymienia najważniejsze postacie z mitologii
- definiuje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści
- relacjonuje zasady używania nawiasu
- wyjaśnia pojęcie *powieść obyczajowa*
- definiuje zdanie złożone
- wymienia cechy zdań złożonych współrzędnie i zdań złożonych podrzędnie
- referuje treść artykułu
- referuje treść komiksu
- wyjaśnia pojęcie *komiks*
- definiuje list oficjalny
- wymienia cechy języka potocznego
- wymienia elementy składające się na etykietę językową
- odróżnia głoski od liter
- dzieli głoski na samogłoski i spółgłoski
- wymienia cechy głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych
- wymienia cechy głosek ustnych i nosowych
- wymienia sytuacje, kiedy akcentujemy wyrazy na trzecią i na czwartą sylabę od końca
- wymienia zasady pisowni *ó* i *u*, *rz* i *ż* oraz *ch* i *h*